

Epidemier

Et temanummer dedikeret til interdisciplinære studier i historisk epidemiologi

Sygdomme har til alle tider haft afgørende betydning for det enkelte menneskes, samfundets og endda hele civilisationers historie. Ikke blot som fjende – men til tider også som den vigtigste allierede på erobringstogter, forsvarer af riger eller som løftestang for enten politisk magtcentrering eller for socialøkonomiske rettigheder. COVID-19 udgør det seneste eksempel på en række af pandemier, der gennem tiden har været med til at forme verdenshistorien.

Sygdoms- og epidemihistorie er dog fortsat en nichegenre i historiefaget. I dette temanummer ønsker *Temp* at udforske frontlinjerne i epidemihistorien, herunder ikke mindst hvordan historiefaget kan have glæde af at arbejde sammen med andre fagligheder.

Siden McNeill i *Plagues and Peoples* fra 1976 forsøgte at forklare betydningen af sygdomme for verdenshistorien, har historikere i overvejende grad studeret epidemier som sociale, politiske og kulturelle processer, samt hvordan samfundsinstitutionerne reagerede på det stress, epidemien udsatte samfundet for. Forståelsen af den kulturelle, økonomiske udvikling var således ret adskilt fra sygdommes biologiske sider – de vigtige og dødelige bakterier og virus, som med regelmæssige mellemrum rammer og deler historie med menneskeheden. Det er ambitionen med dette temanummer at bringe studier af de epidemiske sygdommes biologiske karakteristika i forbindelse med de sociale og kulturelle processer, de spillede sammen med.

Kvantitativt drevne studier af sygdomme har i stort omfang været domineret af epidemiologer og demografer. Epidemiologerne har især studeret influenzapandemier, og inden for den historiske demografi har pandemier været studeret med henblik på, hvilken betydning de havde for befolkningsudviklingen i fortiden. Men det er ofte sket afkoblet fra de kvalitative tilgange. Vi håber med dette temanummer at bringe kvantitative og kvalitative tilgange til epidemihistorien i dialog med hinanden.

Også nyskabende kulturvidenskabelige perspektiver kan bringe den historiske epidemiologi videre. COVID-19-pandemien har således givet anledning til en fornyet interesse for vores forståelse af epidemiernes dramaturgi samt for de narrative elementer, der indgår i vores forståelse af epidemiske forløb.

Pandemiers fremkomst, forløb og forsvinden er resultater af komplekse sammenspil mellem på den ene side særlige kulturelle, politiske og økonomiske forhold, og på den anden side bakterien, parasitten eller virusset. Centralt i historisk epidemiologisk forskning står derfor samtalen mellem flere forskellige videnskabelige discipliner; fra kvalitativt orienterede, humanvidenskabelige metoder over statistisk analyse til dynamiske matematiske modeller af sygdomsspredning.

Sammen med PandemiX Center (RUC) planlægger vi et temanummer med artikler, der viser en bred vifte af emner – kronologisk, geografisk, metodisk og teoretisk. Vi er grundlæggende interesserede i viden om og forståelse af samspillet mellem underliggende biologiske, kulturelle og historiske variabler bag de sidste 700 års epidemiers og pandemiers opståen, forløb og konsekvenser for deres samtid og eftertid. Vi modtager således gerne artikler, der forholder sig til eller demonstrerer mulighederne for at kombinere historiske, kulturvidenskabelige, demografiske, økonomiske, matematiske og epidemiologiske tilgange og metoder.

Deadlines:

- Deadline for abstracts (min. ½ side): 15. november 2022.
- Forfatterseminar: ultimo maj 2023 - Deadline for papers: en måned før seminardato.
- Deadline for artikelbidrag: ultimo august 2023.

Temanummeret redigeres af:

Jakob Bek-Thomsen (AU), Lone Simonsen (RUC), Louise Nyholm Kallestrup (SDU), Mads Linnet Perner (KU/Rigsarkivet), Mathias Mølbak Ingholt (RUC), Maarten van Wijhe (RUC), Niels Brimnes (AU), Niels Wium Olesen (AU), Per Klüver (Gasmuseet), Søren K. Poder (RUC), Rasmus Kristoffer Pedersen (RUC).